

Vojsko neví, zač utrácet 19.11.2016 Mladá fronta DNES str. 4 Z domova

Pavel Švec

O desítky miliard navíc by měla dostávat **armáda** podle dohod s **NATO**. Kam ale s nimi?

Náznaky nově zvoleného prezidenta **USA** Donalda Trumpa, že si vyšlápne na státy **NATO**, které nedávají na **armádu** dostatek peněz, vyvolává napětí nejen v **Česku**. **Češi** se přitom musí obávat právem, jsou mezi osmadvaceti členy aliance sedmí od konce.

Na druhou stranu, požadovaná dvě procenta svého hrubého domácího produktu dávají na **obranu** kromě **USA** jen čtyři státy – Řecko, Velká Británie, Estonsko a **Polsko**.

Že by **Česko** náhle poslalo **armádě** asi dvojnásobek toho, co aktuálně dává – tedy 100 miliard korun ročně, aby splnilo svůj závazný slib vůči **NATO** – je nereálné. A potvrzuje to i **ministr obrany Martin Stropnický** (ANO).

„Růst rozpočtu musí být postupný. Skokové navýšení na dvě procenta HDP je prakticky nemožné efektivně utratit. Každá velká zakázka potřebuje určitý čas na přípravu. Plánujeme klíčové modernizační projekty tak, aby **armáda** dokázala více peněz účinně absorbovat,“ říká a odhaduje, že dosažení této **hranice** je reálné v roce 2025.

Česká armáda má rozpočet 48 miliard korun, což je 1,04 procenta HDP. Za tři roky to má být bezmála 63 miliard. Ani tato suma se však Trumpovým představám neblíží.

Letci peníze mají

Experti tvrdí, že si výrazně více peněz zaslouží zejména **pozemní vojsko**, na něž se dlouhá léta zapomínalo. „Pozemní jednotky mají vybavení morálně a technicky hodně zastaralé. Mluvím hlavně o **bojových vozidlech pěchoty** (BVP), houfnicích či nákladních automobilech, kdy **naši vojáci** stále ještě jezdí v prastarých nákladáčích V3S,“ vysvětluje **bezpečnostní analytik Univerzity obrany Lukáš Dyčka**.

Hovoří se i o nových tancích, protože **válka** na Ukrajině ukázala, že místo na bojišti stále mají. Tentýž konflikt však také odhalil, že technika ruské provenience – již disponuje i **české vojsko** – má i ve své modernizované podobě problém odolat **protitankovým střelám**.

Naopak **vzdušné síly** jsou díky obranyschopnosti země, možných budoucích hrozeb i morálky společnosti,“ doplňuje.

I za nynějších podmínek se **armáda** do pár let rozroste asi o pět tisíc **vojáků** (na 24 tisíc), což jí umožní postavit jednu jednotku o velikosti brigády navíc. Nyní má **Česko** dvě **bojové brigády**.

Ovšem velký problém se skrývá v tom, kde nováčky brát. Ještě v roce 2014 byl průměrný věk mladých **Čechů** přicházejících do **armády** zhruba 22 let, dnes je to již 27 let, takže se jasně ukazuje, že vlastně není z čeho brát. **Česká** společnost zkrátka nemá kapacity.

A dle analytika Lukáše Dyčky nepomohou ani stále vyšší platy. „To nefunguje. Platy se v naší **armádě** relativně nedávno zvedly docela výrazně. Ale peníze jsou motivací pro nováčky jen do určité míry. Jak se ukazuje například v Rakousku, od určité **hranice**, které jsme podle mě již také dosáhli, přestávají mít peníze rozhodující vliv,“ vysvětluje.

Trump ustoupí kompromisu

Co podle něj naopak mladé táhne, je možnost sloužit vlasti prostřednictvím moderních technologií. „Ukazuje se, že obsluhovat drony, moderní počítače je často větší motivací než peníze. Samozřejmě ve chvíli, kdy je **armáda** nemá, je bezpředmětné se o tom bavit. Nicméně v budoucnu by se mohl personál ohánět tím, že se investuje do moderních technologií. V Rakousku to funguje,“ doplňuje Dyčka.

Experti se domnívají, že Trumpova předvolební rétorika proti méně solventním členům **NATO** se zmírní, až usedne v Bílém domě a **USA** se spokojí s nějakým kompromisem. Ale snahu o větší angažovanost slabších spojenců chápou. „**USA** jako faktický garant míru potřebuje mít jistotu, že i další jsou ochotni tomuto cíli něco obětovat. V konečném důsledku to přinese větší soudržnost aliance,“ dodává Bříza.

48 miliard korun dalo letos **Česko** na **obranu**. Závazek k **NATO** je však dvojnásobný.

mnoha velmi schopným **vojákům** ve svých řadách při získávání peněz nejuspěšnější částí **české armády**. Přesto se poslankyně Jana Černochová (**ODS**), členka sněmovního **výboru** pro **obranu**, domnívá, že by se kromě plánovaných **vertulníků** měly dokoupit i **armádní dopravní letouny**. „Staré stroje dožívají a jejich opravy jsou velmi drahé a provoz už pomalu vychází draž než nákup nového, respektive pár let litaného **letounu**. Nákup strojů tohoto typu by tedy měl být v prioritách **vzdušných sil**, stejně jako modernizace **protivzdušné obrany** či **dělostřelectva**,” míní Černochová. Pokud by skutečně musela **česká** vláda poslat výrazně více peněz na **obranu**, nabízí se i zvýšení počtu profesionálních **vojáků**. „Navýšení **armádního rozpočtu** by mělo směřovat především do větší **specializace** některých našich jednotek, které mají jasné využití v rámci **NATO**, a také do navýšení počtu **vojáků**,” potvrzuje Vlastislav Bříza z katedry **mezinárodních vztahů** FSV UK. „V současném stavu není naše **armáda** schopna efektivně ubránit ani naše území. Za úvahu rovněž stojí opětovné zavedení vojny, a to z důvodu

Kde má **česká armáda** nejvíce zabrat

Pozemní bojiště * **Pěchota** stále využívá zastaralá vozidla BVP. V **armádě** zároveň dosluhuje na osm stovek nákladních vozidel Praga V3S. Vedle toho má **armáda** k dispozici 30 **modernizovaných tanků** ruské provenience a 120 zastaralých ve skladech. Tento typ tanků není na bojišti schopen obstát při **útku protitankovými střelami**. Zároveň jsou velké nedostatky v infrastruktuře. Chátrají garáže, budovy, zkušební polygony.

Boj ve vzduchu * **Vojenské letectvo** má mimo jiné k dispozici 14 **nadzvukových stíhaček Gripen**. Někteří **vojáci** míní, že by se jejich počet měl navýšit. Jiní naopak nechtějí, aby se zbrkle vyřazovala ruská technika, jakou jsou třeba **vertulníky Mi-24**. Ty **Česko** dostalo teprve před nějakými 12 lety. Je na ně nastaven systém a vyškolení **piloti**. Potřeba je určitě moderní letadlová **munice** zaměřená na pozemní cíle. Nákup se řeší.

Kybernetické bojiště * Od letošního **summitu NATO** se začal klást větší důraz na kybernetickou ochranu. V této oblasti musí **česká armáda** zabrat. Jde o nákupy moderních technologií. Větší problém však bude sehnat kvalitní personál. IT **specialistu armáda** těžko zaplatí dle tabulkových platů. Musel by se změnit systém výplat a IT **specialista** by tak dostal výrazně více než jeho protějšek ve stejné hodnosti třeba u **pozemních sil**.

Foto autor| Foto: Václav Šlauf, MAFRA

O autorovij Pavel Švec, reportér MF DNES